

— det viser vor Historie — have aldrig været snedige, og jeg tror heller ikke, de ere det i Øjeblikket; i alt Fald se vi ingen Resultater af deres Snedighed. Jeg tror, at vi over for Udlandet ere repræsenterede meget godt og fuldt ud tilstrækkeligt igennem vore Konsuler, og vore Konsulatudgifter ere ansatte til 352,000 Kr. om Aaret. Jeg tror altsaa, at vi paa dette Punkt kunde indføre meget betydelige Besparelser, som kunde komme vort Samfund til gode paa andre Omraader.

Jeg skal nævne et 4de Punkt paa Finansloven, hvor jeg ogsaa vilde ønske, at vor Regering vilde beflicte sig paa en større Sparsommelighed, og det er over for vort lærde Skolevæsen. Det lærde Skolevæsen staaar opført paa Finansloven med en Udgift af 752,000 Kr. Deraf betale Eleverne i Skolepenge 140,000 Kr., men til Rest bliver der dog 612,000 Kr., som skulle udredes enten af Statskassen eller af andre offentlige Midler. Og hvad er saa det Resultat, der opnaas derved? Ja, vi have den Tilfredsstillelse, at der gaar 1,411 Elever i disse lærde Skoler, og regner man saa ud, hvad hver Elev koster det offentlige om Aaret, bliver det et Beløb af 434 Kr. om Aaret. Her have vi et udmærket Eksempel paa, hvorledes Overklasserne have forstaaet at benytte Lovgivningsmagten til sin egen Fordel. Det er jo Penge, som gennemgaaende komme velstaaende Forældres Børn til gode. Det forekommer mig, at der her er et Punkt, hvor der kan og bør indføres en meget betydelig Besparelse. Det er meningsløst, saaledes som det er indrettet i Øjeblikket, at en lille Latinskole, lad os sige f. Eks. i Hillerød eller Ribe, skal have to Retninger, hvori man kan studere til Artium, baade den sproglig-historiske og den matematisk-naturvidenskabelige Retning, og at der kun findes ganske faa Elever, en, to eller tre i hver Klasse; thi en saadan Skoles Drift koster jo Landet meget store Penge. Jeg vil henlede den højtærede Kultusministers Opmærksomhed paa dette Punkt, at der her er et Sted, hvor man kan sætte Fingeren paa Budgettet og uden at skade nogen som helst Samfundsinteresse spare Halvdelen af dette Beløb. Det vilde være 300,000 Kr., og det er dog Penge, som er værd at tage med i Betragtning. Medens jeg er ved det kultusministerielle Budget, vil jeg sige, at jeg forgæves har spejdet efter en Reform, som vi have talt om lige saa længe, som jeg har haft den Ære at være Medlem af dette Ting. Det er nem-

lig angaaende de Penge, der uddeles af Sorø Akademis Midler til Realskoler omkring i Landet. Det andrager 107,800 Kr. Vi have mange Gange, ja hvert eneste Aar, haft denne Sag fremme i Finansudvalget, men desværre er det aldrig kommen til en Reform deraf. Naar man gennemser den Liste, som ledsager Forslaget, vil man se, hvorledes disse Penge mange Steder uddeles til ganske smaa Skoler, der kun have 30—40—50 Elever, altsaa et ganske ringe Elevantal. Til saadanne Skoler giver man Støtte paa 800, 1200, 1500 eller et Par Tusinde Kr. Der findes Skoler, som kun kunne komme ind under dette Forslag ved at sejle under falsk Flag, ved at kalde sig noget, som de slet ikke ere; kun paa den Maade kan det forsvares, at de staa opførte paa dette Forslag. Der er Grund til, synes jeg, at foretage en grundig Reform deraf, thi det er tvivlsomt, om disse Penge i Virkeligheden ikke mange Steder gøre mere Skade end Gavn, fordi det ofte betyder, naar vedkommende Kommune eller Købstad kan faa et saadant Tilskud til en Realskole, at vedkommende Kommunalbestyrelses Hovedinteresse kastes over paa denne Realskole, medens de lade Folkeskolen i vedkommende Kommune skøtte sig selv. Fordi de faa Statstilskud og Amtstilskud og maaske enkelte privates Tilskud til deres kommunale Realskole, lade de Folkeskolen skøtte sig selv, saa den staaar som en Fattigskole, hvor den øvrige Befolkning kan sende sine Børn hen. Hvor det er Tilfældet, er det min Overbevisning, at disse Penge gøre langt mere Skade end Gavn, og at det vilde være heldigere, om man helt berøvede saadanne Byer Tilskuddet. Under alle Omstændigheder synes jeg, at disse Tilskud ikke bør gøres afhængige af, hvor meget vedkommende Kommune selv tilskyder til denne Skole, men af i hvilken Tilstand deres Folkeskole befinder sig. Viser det sig, at den bliver forsømt, burde Tilskuddet øjeblikkelig fratages en saadan Skole. Jeg ved naturligvis godt, at det er meget vanskeligt at røre ved denne Sag, thi man kan jo næsten sige, at hvert æret Medlem i dette Ting har sin Skole at passe paa, og at sørge for, at den ikke faar mindre end noget andet Medlems Skole. Disse Bevillinger ere gennemførte efter et vistnok meget stort Rend paa Ministerens Trapper og hos Finansudvalgets Medlemmer, kun saaledes er det lykkedes ærede Medlemmer at faa disse Bevillinger sat ind paa Finansloven. At røre ved disse Bevillinger vilde selvfølgelig